

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ**

**ПРАВИЛНИК
О УСЛОВИМА И НАЧИНУ ОРГАНИЗОВАЊА
ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА**

Бања Лука, децембар 2024. године

На основу члана 53. став 7. Закона о основном васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“, број 81/22) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 115/18, 111/21, 15/22, 56/22, 132/22 и 90/23), министар просвјете и културе, 04. децембра 2024. године, доноси

ПРАВИЛНИК О УСЛОВИМА И НАЧИНУ ОРГАНИЗОВАЊА ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА

Члан 1.

Овим правилником прописују се просторни, материјално-технички и кадровски услови, начин организовања продуженог боравка и боравка у основној школи и школи за дјецу са сметњама у развоју (у даљем тексту: школа) и оквир за израду програма продуженог боравка.

Члан 2.

Школа, у оквиру својих могућности, а уколико испуњава услове прописане Законом о основном васпитању и образовању (у даљем тексту: Закон) и овим правилником, може организовати продужени боравак, боравак и програм за дјецу у години пред полазак у школу.

Члан 3.

(1) Продужени боравак је посебан облик организованог васпитно-образовног рада са ученицима у школи, прије и/или након завршетка наставе, који подразумијева подршку ученицима у остваривању планираних исхода учења кроз језичко-комуникацијске, математичко-логичке, социоемоционалне, умјетничке и физичко-здравствене активности.

(2) Рад у продуженом боравку реализује се на основу програма продуженог боравка (у даљем тексту: програм рада) који доноси школа за сваку школску годину.

(3) Програм рада из става 2. овог члана реализује се под руководством водитеља продуженог боравка.

(4) Боравак је облик рада са ученицима послје организовања наставе до доласка организованог превоза током којег се под руководством водитеља боравка одвијају различите активности предвиђене програмом рада боравка, који доноси школа за сваку школску годину.

Члан 4.

(1) Да би школа организовала продужени боравак, потребно је да, у складу са овим правилником, прописом који се односи на нормативе и стандарде за финансирање основних школа и прописом који се односи на стандарде рада наставника, стручних сарадника и осталих васпитно-образовних радника, обезбиједи:

- 1) просторне, материјално-техничке и кадровске услове,
- 2) исхрану,
- 3) програм рада и
- 4) доказ о одговарајућем броју заинтересованих ученика за продужени боравак.

(2) Да би школа организовала боравак потребно је да, у складу са овим правилником, прописом који се односи на нормативе и стандарде за финансирање основних школа и прописом који се односи на стандарде рада наставника, стручних сарадника и осталих васпитно-образовних радника, обезбиједи:

- 1) материјално-техничке, просторне и кадровске услове,
- 2) програм рада у боравку и
- 3) доказ о одговарајућем броју заинтересованих ученика за боравак.

Члан 5.

(1) Просторије у којима се организује продужени боравак треба да омогуће функционалну организацију, да буду безбједне за боравак, освијетљене и загријане, уредне, да се редовно провјетравају, да нуде све што узрасне карактеристике ученика захтијевају и да су у функцији активности које се реализују.

(2) Просторије у којима се организује продужени боравак, поред наведеног у ставу 1. овог члана, треба да омогуће ученицима слободу кретања и рада, самосталност у раду, испољавање способности и талента, пјевање, играње и слушање музике, дружење, спортске игре, друштвене игре, активан и пасиван одмор, да одражавају концепт флексибилно уређених простора за учење, игру, релаксацију и друге активности предвиђене програмом рада.

(3) Просторије у којима се организује продужени боравак треба да испуњавају основна еколошка и естетска мјерила, односно да буду адекватно уређене и украшене да би биле пријатне и угодне за боравак ученика, са намјештајем који је ергономски прилагођен и примјерен узрасту ученика.

(4) Хигијенско-технички услови у просторијама предвиђеним за продужени боравак треба да буду у складу са прописима који уређују санитарну област.

(5) Просторије из става 1. овог члана могу бити вишенамјенске и треба да садрже простор који омогућава:

- 1) подршку ученицима у учењу,
- 2) слободне активности,
- 3) активан и пасиван одмор,
- 4) сервирање и конзумирање хране,
- 5) одлагање ученичких ствари.

(6) У постојећим школским објектима могуће је изградити намјенски простор за продужени боравак.

(7) Уколико школа нема услове за изградњу намјенских просторија, просторије којима школе тренутно располажу могу се прилагодити намјени продуженог боравка.

(8) Просторни услови прописани овим чланом односе се и на боравак, у мјери у којој задовољавају реализовање активности предвиђених програмом рада у боравку.

Члан 6.

(1) Простор који омогућава подршку ученицима у учењу треба да буде опремљен столовима и столицама ергономски прилагођеним и примјереним узрасту ученика, који се користе за потребе учења, али и за друге активности предвиђене програмом рада.

(2) Унутрашњи простор који омогућава слободне активности треба да буде опремљен техничким помагалима која су неопходна за реализовање слободних активности предвиђених програмом рада, дидактичким средствима и помагалима, разноврсним материјалима са звучним и звучно-визуелним садржајима, играчкама,

прибором за креативни и стваралачки рад, а која су у функцији активности које се реализују.

(3) Слободне активности се могу организовати и у школском дворишту, фискултурној сали, школској библиотеци или другим просторијама у школи, а које могу бити у функцији активности предвиђених програмом рада.

(4) Простор који омогућава активан одмор треба да буде опремљен наставним средствима и дидактичким материјалима који су у функцији активности које доприносе активном одмору ученика.

(5) Простор који омогућава пасиван одмор треба бити опремљен струњачама, јастуцима, спужвама и слично.

(6) За потребе правилне и здраве исхране ученика неопходно је обезбиједити простор који омогућава сервирање и конзумирање хране. Простор за сервирање хране треба да буде опремљен столовима и столицама и треба да задовољава све здравствене и хигијенско-санитарне услове.

(7) Неопходан је и простор који омогућава одлагање ученичких ствари у којем би ученици одлагали своје ствари.

(8) Санитарни чвор треба да има WC кабине и умиваоник који су прилагођени узрасту ученика, те довољне количине течног сапуна, тоалетног папира и папирних убруса.

(9) Уколико школа нема могућност да обезбиједи посебан санитарни чвор за ученике у продуженом боравку, ученици ће користити постојеће санитарне чворове у школи.

(10) У опремање простора школа може активно укључити и родитеље на начин да дијете може донијети омиљену играчку, књигу и друго.

(11) Просторни услови прописани овим чланом односе се и на боравак, у мјери у којој задовољавају реализовање активности предвиђених програмом рада у боравку.

Члан 7.

(1) Послове водитеља продуженог боравка у оквиру 40-часовне радне седмице утврђује школа актом којим се уређује организација и систематизација радних мјеста, а у складу са Законом и правилником којим се прописују стандарди рада наставника, стручних сарадника и осталих васпитно-образовних радника у основној школи.

(2) Број водитеља продуженог боравка, радника за одржавање чистоће и радника за сервирање хране и њихова норма прописана је правилником којим се утврђују нормативи и стандарди за финансирање основних школа.

(3) Радно вријеме водитеља продуженог боравка ангажованог на пуно радно вријеме је осам сати дневно од чега је најмање шест сати непосредног рада са ученицима.

(4) Школа одређује радно вријеме продуженог боравка у оквиру радног дана у складу са потребама свих заинтересованих страна.

(5) Послове водитеља боравка у оквиру 40-часовне радне седмице утврђује школа актом којим се уређује организација и систематизација радних мјеста, а у складу са Законом.

(6) Број водитеља боравка и њихова норма прописана је правилником којим се утврђују нормативи и стандарди за финансирање основних школа.

(7) Школа одређује радно вријеме боравка у оквиру радног дана.

(8) Боравак дјеце зависи од њиховог распореда у редовној настави и ваннаставним активностима и времена доласка организованог превоза.

Члан 8.

(1) Ученицима у продуженом боравку потребно је осигурати најмање један топли оброк и ужину.

(2) Исхрана ученика у продуженом боравку треба да буде у складу са стандардима и нормативима здраве исхране прописаним правилником којим се дефинише исхрана у основној школи.

Члан 9.

(1) Родитељ, старатељ, односно усвојитељ (у даљем тексту: родитељ) ученика заинтересован за продужени боравак са школом потписује уговор којим се дефинишу обавезе школе и родитеља које се односе на организовање и рад продуженог боравка.

(2) Уговор из става 1. овог члана може бити:

- 1) уговор са укљученом исхраном и
- 2) уговор без укључене исхране.

(3) Родитељ се, на добровољној основи, опредјељује о уговору из става 2. овог члана.

(4) Родитељ који са школом потпише уговор са укљученом исхраном, са изабраним добављачем за исхрану, потписује индивидуални уговор којим се дефинишу начин и рокови плаћања трошкова исхране.

(5) Ученицима чији родитељ потпише уговор са укљученом исхраном школа, путем избора добављача хране, обезбјеђује најмање један топли оброк и ужину, у складу са стандардима и нормативима здраве исхране.

(6) Добављач хране мора задовољавати хигијенско-санитарне услове и имати релевантне сертификате за контролу квалитета хране и намирница.

(7) Школа треба упознати родитеља са седмичним јеловником исхране ученика у продуженом боравку који треба да буде истакнут на огласној табли школе или на интернет страници школе.

(8) Родитељ који потпише уговор без укључене исхране обезбјеђује сам оброке дјетету у продуженом боравку, који би требало да буду у складу са стандардима и нормативима здраве исхране.

(9) Родитељ сноси и остале трошкове продуженог боравка по основу обавеза дефинисаних уговором.

(10) Под осталим трошковима из става 9. овог члана подразумијевају се трошкови који се односе на обезбјеђивање наставних средстава, дидактичког материјала, едукативних игара и прибора за рад који се користи за реализовање програма рада.

Члан 10.

(1) Директор школе формира комисију за избор добављача хране (у даљем тексту: комисија).

(2) Комисију чине три члана и то:

- 1) предсједник савјета родитеља,
- 2) секретар школе и
- 3) стручни сарадник школе.

(3) Комисија из става 2. овог члана припрема јавни позив за избор добављача хране за продужени боравак.

(4) Јавни позив се објављује на огласној табли школе и упућује на најмање двије адресе добављача хране.

(5) Школа може јавни позив огласити и на интернет страници школе и у другим средствима јавног информисања.

(6) У јавном позиву треба да буде наведено сљедеће:

1) опис услуге коју ће пружати добављач хране,
2) период извршења услуге,
3) врста и број obroka,
4) услови које добављачи хране морају задовољити да би учествовали у јавном позиву,

5) рок за подношење понуде,

6) адреса и начин достављања понуде,

7) критеријум за избор:

1. укупна цијена понуде.

(7) Комисија из става 2. овог члана на основу критеријума за избор из става 6. тачка 7) овог члана сачињава и доставља приједлог за избор добављача хране директору школе.

(8) Директор школе, на основу приједлога из става 7. овог члана, одлучује о избору добављача хране.

(9) Добављач хране који је незадовољан одлуком директора може уложити приговор школском одбору.

Члан 11.

(1) Програм продуженог боравака треба да је у корелацији са наставним програмом.

(2) Програмом продуженог боравака предвиђена су сљедећа подручја:

1) подршка ученицима у учењу,

2) слободне активности,

3) активан и пасиван одмор.

(3) Подршка ученицима у учењу подразумијева израду домаћих задатака, увјежбавање, проширивање, продубљивање и понављање обрађених наставних садржаја.

(4) Слободне активности обухватају:

1) језичко-комуникацијске активности,

2) математичко-логичке активности,

3) социоемоционалне активности,

4) умјетничке активности,

5) физичко-здравствене активности,

6) активности по избору школе које зависе од локалних и школских услова.

(5) Активан и пасиван одмор обухвата разноврсне активности које се непосредно везују за правилан раст и развој и слободно вријеме: дружење, игре у школском дворишту, боравак на свјежем ваздуху, одмор, забаву, разоноду, спортске игре, друштвене игре, слушање музике, а с циљем рекреације, релаксације и успостављања позитивног расположења и дјечје психофизичке равнотеже.

(6) Оквир за израду програма продуженог боравака налази се у Прилогу 1 овог правилника и чини његов саставни дио.

(7) Програм продуженог боравака и оквир за израду програма продуженог боравака прописан овим чланом односи се и на боравак, у мјери у којој задовољава потребе, узраст и интересовања ученика укључених у боравак.

Члан 12.

(1) Школа приликом уписа ученика у први разред информише родитеље о могућности организовања продуженог боравка, прикупља податке о заинтересованости и о начину исхране у продуженом боравку.

(2) Школа благовремено информише родитеље о боравку и прикупља податке о заинтересованости родитеља за укључивање ученика у боравак.

(3) Родитељи се писаним путем изјашњавају да су заинтересовани да дијете буде укључено у продужени боравак или боравак.

(4) У случајевима када је заинтересованост родитеља за укључивање дјете у продужени боравак већа од просторних услова школе прописаних чланом 5. овог правилника, школа се руководи сљедећим редослиједом:

1) ученици чија су оба родитеља у сталном радном односу, а то се доказује потврдама о запослењу,

2) ученици уписани у први разред школе,

3) ученици другог разреда школе,

4) ученици трећег разреда школе.

(5) У случајевима када је заинтересованост родитеља већа од просторних услова школе, основна школа за дјецу са сметњама у развоју се руководи сљедећим редослиједом:

1) да је ученик прве тријаде/нивоа,

2) да је ученик друге тријаде/нивоа,

3) да је ученик треће тријаде/нивоа.

Члан 13.

(1) Број ученика у групи у продуженом боравку и боравку у основној школи је од 18 до 30 ученика.

(2) Уколико основна школа има услове само за једну групу ученика, број ученика не може бити мањи од 15.

(3) Број ученика у групи у продуженом боравку и боравку у основној школи за дјецу са сметњама у развоју је од осам до десет ученика.

(4) Уколико школа нема просторне услове за организовање више група, а постоји заинтересованост родитеља, број ученика у групи може бити и већи од максималног броја ученика прописаног ст. 1. и 3. овог члана за највише пет ученика.

(5) Групе ученика у продуженом боравку и боравку могу бити формиране од ученика једног или више разреда.

(6) Школа обавјештава Министарство просвјете и културе о свакој промјени у продуженом боравку и боравку која се односи на број ученика или на раднике ангажоване у продуженом боравку и боравку.

Члан 14.

(1) За ученике укључене у продужени боравак и боравак користе се дневник рада за продужени боравак и дневник рада за боравак, који су прописани правилником којим се прописује педагошка документација, евиденција и обрасци јавних исправа.

(2) Водитељи продуженог боравка и боравка дневнике рада попуњавају свакодневно за сваку групу у продуженом боравку и боравку.

Члан 15.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о начину организовања проширеног програма („Службени гласник Републике Српске”, бр. 37/19, 13/20 и 72/21).

Члан 16.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: 07.041/020-2854-3/22

Датум: 4. децембар 2024. године

Бања Лука

МИНИСТАР

Жељка Стојичић

ОКВИР ЗА ИЗРАДУ ПРОГРАМА РАДА У ПРОДУЖЕНОМ БОРАВКУ

Школа доноси Програм рада у продуженом боравку на основу којег се реализује рад продуженог боравка. Програмом рада у продуженом боравку школа у оквиру подручја предвиђених Законом и овим правилником планира активности које ће бити реализоване. Програм рада треба бити усклађен са наставним програмом разреда који похађају ученици укључени у продужени боравак.

Циљеви програма рада у продуженом боравку су:

- пружити подршку ученицима у остваривању планираних исхода учења,
- омогућити боравак испуњен активностима које повољно утичу на развој ученикове цјелокупне личности,
- подстицати развој његових вјештина (кроз језичко-комуникацијске, математичко-логичке, социоемоционалне, умјетничке и физичко-здравствене активности),
- подстицати развој радних навика и самосталности при учењу,
- подстицати развој хигијенских навика,
- подстицати развој другарских односа у групи,
- подстицати развој креативности и маште код ученика,
- припремати ученика за даље образовање и цјеложивотно учење.

Реализовање планираних активности у оквиру дефинисаних подручја треба планирати на начин да се мијењају облици и методе рада, како не би долазило до додатног оптерећења ученика.

Подршка ученицима у учењу

У продуженом боравку дио времена треба да се посвети подршци у учењу, кроз различите видове подршке ученику (подршка у изради домаће задаће, понављање обрађених наставних садржаја, увјежбавање и друго). Подршка треба да буде усмјерена на развијање радних навика ученика и самосталности у учењу. Водитељ треба да, у координацији са наставницима разредне наставе, прати обавезе ученика, те да му пружи подршку за реализацију тих обавеза. Такође, водитељ треба да процијени које вријеме је оптимално за извршавање тих обавеза, како не би долазило до презасићености и преоптерећености ученика. Водитељ треба да води рачуна о ситуацијама када поједини ученици заврше своје обавезе прије других, те треба да буду спремни да ученике додатно радно ангажују, како не би ометали остале ученике.

Слободне активности

Слободне активности дају могућност школи да подстиче развој ученикове цјелокупне личности. Слободне активности се могу реализовати кроз: језичко-комуникацијске активности; математичко-логичке активности; социоемоционалне активности; умјетничке активности; физичко-здравствене и активности по избору школе. За реализацију слободних активности школа ће планирати вријеме (број сати) за реализацију тих активности. У току дана не треба долазити до понављања предвиђених дневних активности. Кроз слободне активности школа може развијати ученикове вјештине, креативност, машту и подстицати правилан раст и развој ученика. Стога, предвиђене активности треба да буду разноврсне и примјерене узрасту. Слободне

